

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
навчально-методичної конференції**

**«СИНЕРГІЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ І ПОТРЕБ
РИНКУ ПРАЦІ: НОВІ ПІДХОДИ У
ВИЩІЙ ОСВІТІ»**

3 березня 2026 року

Вінниця – 2026

Мороз Л. В., Бондарук І. Ю., Андросова О. С., Куляс С. М., Житнюк Н. В. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Шляхи втримання уваги студентів під час практичних і лекційних занять у медичному закладі вищої освіти</i>	472
Орлова Н. М., Паламар І. В., Ткаченко О. В. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. <i>Проектна діяльність студентів-медиків 6 курсу як інтегративний підхід у викладанні дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я»</i>	476
Палій І. Г., Заїка С. В., Мелащенко С. Г., Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Синергія наукових досліджень та освітніх інновацій: досвід впровадження case-based learning у підготовку сімейних лікарів</i>	480
Пачевська А. В., Істошин В. М. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Револьюційні зміни у вищій медичній освіті (на прикладі дидактичних матеріалів М. С. Бокаріуса)</i>	482
Перлова А. В., Мунтян О. В., Курдиш Л. Ф., Мунтян В. Л. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Підготовка майбутніх лікарів-стоматологів з урахуванням інтердисциплінарного підходу</i>	485
Пірвердієва І. С., Ткаченко О. В., Байдюк І. А. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. <i>Роль вивчення історії медицини та реабілітації в підготовці бакалаврів терапії та реабілітації спеціалізації «Ерготерапія»</i>	488
Побережець О. Л., Півторак К. В., Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Інноваційні педагогічні технології для підвищення якості підготовки майбутніх лікарів</i>	490
Полєся Т. Л., Сулім О. Г., Білошицька А. В., Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова. <i>Інтердисциплінарність та інтегративні підходи викладання студентам природньо теоретичних дисциплін у ВНМУ ім. М. І. Пирогова</i>	493
Поліщук С. С., Поліщук В. С., Даліщук А. І., Фурман Р. Л. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. <i>Міждисциплінарний підхід у вивченні хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії здобувачами вищої освіти стоматологічного факультету</i>	497
Рациборинська-Полякова Н. В., Римша О. В., Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Інтердисциплінарність та інтегративні підходи як механізм сучасної вищої медичної освіти</i>	499
Рисинець Т. П., Лісовий М. І., Балтремус В. Є., Потоцька І. С., Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Інноваційний потенціал проблеми розвитку системи безперервного підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників</i>	503

Полеся Т. Л., канд. біол. наук, доцент

Кафедра медичної біології

Сулім О. Г., канд. біол. наук.

Кафедра медичної та біологічної хімії

Білошицька А. В., канд. біол. наук, доцент

Наукова бібліотека імені Гордія Палія

Вінницький національний медичний

університет імені М. І. Пирогова

ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ТА ІНТЕГРАТИВНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ СТУДЕНТАМ ПРИРОДНО - ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВНМУ ІМ М. І. ПИРОГОВА

Сучасна медична освіта перебуває в умовах стрімкого розвитку біомедицини, фармакології, молекулярної біології та нанотехнологій, базованих на штучному інтелекті в тому числі. В умовах сьогодення підготовка якісних кадрів в галузі медицини у ВНМУ ім. М. І. Пирогова є актуальною та проводиться згідно сучасним методам медичної освіти. Дисципліни природничого профілю, такі, як медична біологія, неорганічна та органічна хімія перестають бути ізольованими фундаментальними дисциплінами, як то і дисципліни клінічного профілю. Така міждисциплінарна інтеграція надає статусу інструмента при формуванні базових основ клінічного мислення у студентів вже з першого курсу. Традиційні підходи та методи щодо викладання медичної біології та хімії для студентів-медиків часто не забезпечують усвідомлення практичної значущості цих предметів, на базових знаннях яких ґрунтуються основи формування професійних клінічних компетентностей. Саме тому актуальним є впровадження інтердисциплінарних та інтегративних підходів у навчальний процес на 1 курсі. З метою покращення практичної підготовки студентів – медиків та оптимізації опанування практичних навичок у ВНМУ ім. М. І. Пирогова на теоретичних кафедрах 1 курсу, що викладають дисципліни природничого профілю, а саме медичну біологію, неорганічну та органічну

хімію, створені умови, що дозволяють враховувати междисциплінарну інтеграцію відповідних тематичних планів та практичних занять з планами майбутніх дисциплін клінічного профілів, таких як терапія, хірургія, педіатрія, акушерство та гінекологія та ін. Інтердисциплінарний підхід передбачає цілеспрямоване поєднання знань з біології, хімії з іншими медико-біологічними дисциплінами: анатомією, фізіологією, біохімією, фармакологією, патфізіологією та клінічними предметами. З метою покращення підготовки спеціалістів викладачі кафедр медичної біології та хімії надають базові знання студентам першокурсникам з різних програмних розділів, враховуючи майбутні розділи з кафедр клінічного профілю, в чому і полягає мотивація майбутнього лікаря на засвоєння практичних навичок та професійних вмінь з клінічних дисциплін. Таки розділи з медичної біології, як Генетика людини, Паразитологія, Основи цитології, Молекулярна біологія тощо надають студентам навички формування базових клінічних теоретичних знань, пояснюючи природу виникнення патологічних станів людини на всіх рівнях існування – від молекулярно-генетичного до організмowego. Студенти більше приділяють увагу оволодінню практичними навичками та професійними вміннями, особлива увага акцентується при обговоренні тематичних питань на діагностичні методи щодо біохімічних показників станів при нормі та патологіях різного клінічного профілю. У ВНМУ ім. М.І. Пирогова з метою покращення базових знань студентів створені комплекти ситуаційних задач та завдань, що базуються на клінічних даних, які входять до майбутніх ліцензійних інтегрованих іспитів “Крок - 1”, “Крок - 2” та “Крок - 3” . Мета вирішення та обговорення ситуаційних завдань на кафедрах медичної біології та хімії полягає у постійному контролі якості освіти на всіх етапах навчального процесу, включно і складання попередніх та передекзаменаційних тестувань студентами. Такі новітні методології дозволяють студентам розглядати біологічні та хімічні процеси не абстрактно, а в контексті функціонування організму людини, як єдиної саморегулюючої та самооновленої системи на всіх рівнях існування – від молекулярно – генетичного до організмowego та популяційно – видового тощо,

в тому числі при формуванні патологічних станів. Наприклад, вивчення кислотно-основної рівноваги доцільно інтегрувати з темами кислотно-лужного стану крові, метаболічного ацидозу й алкалозу. Окисно-відновні реакції логічно пов'язані з процесами клітинного дихання, оксидативного стресу та механізмами дії антиоксидантів. Такий зв'язок знань в галузі хімії сприяє формуванню цілісного наукового світогляду майбутнього лікаря. Інтегративний підхід у навчанні базових основ медичної біології та хімії передбачає об'єднання теоретичних знань, практичних навичок і клінічного контексту. Особливо ефективним є використання клініко-орієнтовних задач, кейс-методів та проблемного навчання. Залучення прикладів з фармакокінетики, токсикології, паразитології, генетики, біоматеріалів та медичної діагностики дозволяє студентам усвідомити роль біологічних та хімічних процесів у діагностиці та лікуванні захворювань, які вивчаються на кафедрах клінічного профілю. Наприклад, розгляд основ з молекулярної біології, генетики людини, хімічної природи складу лікарських засобів допомагає зрозуміти механізми їхньої дії, спадкові основи та молекулярні механізми біотрансформації чужорідних речовин, роль клітинних рецепторів, їх взаємодію з біологічними мембранами та можливі побічні ефекти. Таким чином, ефективна реалізація інтердисциплінарних та інтегративних підходів потребує узгодження навчальних програм між фундаментальними та клінічними дисциплінами; використання міжпредметних модулів і тематичних блоків; впровадження інтерактивних методів навчання (дискусії, проєктні роботи, аналіз клінічних ситуацій); акценту на самостійну та дослідницьку діяльність студентів. Важливу роль відіграє також міжкафедральна співпраця, яка дозволяє створювати єдиний освітній простір та уникати дублювання або фрагментації матеріалу. Застосування інтердисциплінарних та інтегративних підходів у навчанні підвищує навчальну мотивацію студентів, сприяє кращому засвоєнню матеріалу та формуванню базових основ клінічного мислення. Студенти сприймають медичну біологію та хімію не як окремі теоретичні дисципліни, а як практичний інструмент доказової медицини у майбутньої діяльності.

Інтердисциплінарність та інтегративні підходи є необхідною умовою модернізації основ викладання природничих дисциплін, таких, як медична біологія, неорганічна та органічна хімія у медичних закладах вищої освіти. Новітні підходи до інтеграції суміжних дисциплін забезпечують формування системного аналітичного мислення, професійних компетентностей та готовності студентів – медиків до практичної лікарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бойчук Т.М. Інтегративний підхід у професійній підготовці майбутніх лікарів. *Медична освіта*. 2020. №3. С.15-20.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь. 1997. 376с.
3. Ковальчук Л.Я., Москаленко В.Ф., Чекман І.С. Медична освіта в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Вісник НАН України*. 2019. №8. С.45-52.
4. Козловський Ю.М. Інтердисциплінарність як методологічний принцип сучасної освіти. *Педагогіка і психологія*. 2018. №2. С.9-16.
5. Лісовий В.М., Капустник В.А. Роль фундаментальних дисциплін у формуванні клінічного мислення студентів-медиків. *Медична освіта*. 2017. №1. С.24-28.
6. Мороз Л.В. Інтеграція природничо-наукових дисциплін у підготовці майбутніх лікарів. *Наукові записки*. 2021. Т.189. С.102-107.